

Jak probíhá neurokognitivní trénink v FNB?

Student s **podepsanou smlouvou o stáži** (na Oddělení vzdělávání a péče o zaměstnance FNB) a po domluvě s Oddělením Klinické psychologie dochází pravidelně za předem vybraným pacientem na oddělení (nejčastěji Spinální jednotka, Rehabilitační oddělení, Klinika úrazové chirurgie, Psychiatrická klinika...). Před návštěvou nemocnice se student musí **zapsat do tabulky**, která je k dispozici i staničním sestřám. Za pacienty je možné docházet od 10:00 – 11:30 a od 12:30 - 14:00. Na oddělení komunikuje student zejména se staniční sestrou, může poprosit o dokumentaci pacienta a sám se může na oddělení domluvit na další návštěvu. Vše ale musí být zaznamenáno v tabulce. Na oddělení chodí student se jmenovkou!

Kontakt na personální oddělení

Alena Šuláková
vedoucí Oddělení vzdělávání a péče o zaměstnance
t.č. 532232102
asulakova@fnbrno.cz

Co student v nemocnici dělá?

Úkolem studenta je aktivizovat pacienta, zmírnit dopady jeho dlouhodobého pobytu v nemocnici a trénovat jeho kognitivní funkce. Student si sám připravuje hodinu podle stavu a schopností pacienta. Pozor, velká část pacientů je ležící s omezenou hybností. I přesto může student požádat o převezení pacienta z pokoje do společenské místnosti, kuchyňky apod. To ale NIKDY nedělá sám!! Pacienta navštěvuje ideálně 2x týdně na 1 hodinu (je možné, aby se dva studenti střídali u jednoho pacienta, a je možné, aby student stihl za jednu návštěvu hodiny u dvou pacientů). Po každé hodině píše student zápis do připraveného formuláře. S pacientem student pracuje do jeho propuštění nebo přeložení (průměrná doba 1 měsíc, tedy zhruba 8 návštěv nemocnice). Pokud mají obě strany zájem, mohou pokračovat s kognitivním tréninkem i v ACPS, po pacientově propuštění. Záleží na domluvě.

Diagnóza pacienta

Každý pacient je nějak diagnostikován, což ale nic nemění na tom, že jde stále o stejného člověka, jako jste vy, já nebo kdokoliv jiný. Chovejte se proto k němu jako k panu Novákovi, nebo paní Horáčkové, a ne jako k diagnóze. Pro vaše studium je ale velmi dobré zjistit si o pacientově diagnóze co nejvíce informací. Stačí k tomu pár minut na internetu nebo v knihovně. Tím získáte vynikající propojení teorie s praxí, a zároveň budete vědět, na co se při tréninku kognitivních funkcí zaměřit. Lidé, s nimiž se setkáte, budou mít různé potíže – poúrazové stavy, stavy po CMP, těžké pooperační stavy, počínající demence, deliria, ...

Rizika, úskalí a nepříjemné situace

Z nemocnice se dlouho neozývají a pro vás stále není vhodný pacient ...nezbývá než čekat. Určitě se na vás dostane. V mezichase můžete studovat literaturu a připravovat si cvičení a pomůcky.

Dojedete na oddělení a zjistíte, že pacient byl již přeložen nebo propuštěn ...nedá se nic dělat. Buďte rádi, pokud je na tom pacient lépe a mějte dobrý pocit, že jste k tomu alespoň minimálně přispěli. Někdy je možné se domluvit a za pacientem docházet i na jiné oddělení, případně s ním pracovat ambulantně.

Pacient s vámi nechce spolupracovat ...využijte své znalosti psychologie a své magické psychologické schopnosti a pokuste se ho přesvědčit, rozveselit, zaujmout. Pokud to opravdu nejde, nezbyvá než to zapsat do výkazu a jet domů.

Váš pacient nemluví / nehýbe rukama / nechodí /nevíte, zda vás vnímá ...pokud nevíte, jak začít, zeptejte se staniční sestry, jak s ním na oddělení komunikují. Poté záleží na vás, jak k tomu přistoupíte. Buďte kreativní a zkuste přijít na společnou řeč. Afázie je velmi častým důsledkem cévní mozkové příhody, stejně jako paretické končetiny. Vy jste tu proto, abyste pacientovi pomohli posunout se dál a procvičovat to, co nefunguje správně. Hlavně neztrácejte hlavu.

Příběh pacienta nebo jeho stav se vás osobně dotýká a je pro vás těžké s ním pracovat ...jde o přirozenou reakci. Pokuste se to zvládnout do konce hodiny a poté o svém zážitku mluvte – s kolegy, kteří mají podobnou zkušenost, se mnou, na supervizi. Pokud již s pacientem nechcete nebo nemůžete pracovat, domluvte se s kolegy, kdo si jej převezme.

Pacient, za kterým jdete, má návštěvu / vizitu ...zjistěte, jak dlouho to potrvá a zda byste nemohli dostat prostor pro vaši hodinu. Pokud je to možné, můžete zapojit i rodinu a vysvětlit jim, co děláte.

Důležité osoby v nemocnici:

Lenka Šlechtická, sekretářka Oddělení klinické psychologie, email: lenka.slechticka@fnbrno.cz

PhDr. Hana Neudertová, vedoucí Oddělení klinické psychologie

Mgr. Richard Pavelka, psycholog na Spinální jednotce a neurologii

Důležité dokumenty a odkazy

Smlouva o stáži

Tabulka na google docs (rozvrh návštěv na odděleních)

Kalendář google – kdy má kdo čas + tabulka s kontakty na všechny studenty

Databáze cvičení

Výkazy z hodin

Jmenovky

Pravidla tréninku kognitivních funkcí v rámci projektu Neurokognitivní trénink

Před 1. hodinou:

- Je třeba podepsat smlouvu v nemocnici (projekt Neurokognitivní trénink)
- Být zapsaná/ý do google tabulky u konkrétního pacienta v konkrétním čase
- Zjistit si jméno pacienta a staniční sestry z oddělení, na které jdete (viz tabulka)
- Mít vytištěnou a připravenou jmenovku
- Mít připravenou a zkontrolovanou náplň první hodiny (pošlete mi ji min.den před hodinou)
- Na oddělení se slušně zeptat, kde leží pacient/ka

- Případně si vyžádat dokumentaci od staniční sestry (neměl by být problém, můžete se odvolat na smlouvu s nemocnicí) nebo se zeptat na pacientův současný stav
- Zeptat se, zda je možné s pacientem pracovat někde v soukromí i mimo jeho pokoj (např. vyvézt ho vozíkem do jídelny apod.)
-

První hodina s pacientem

- Slušně se představit (celé jméno, projekt, škola)
- Vysvětlit důvod návštěvy (je to v rámci stáže)
- I pokud již pacient tuší, vysvětlit mu, o co v kognitivním tréninku jde a proč právě on bude s vámi procvičovat („ po vašem úrazu můžete mít zhoršenou paměť“, „abyste se dostal rychleji zpět do formy“... hlavně musí být vaše vysvětlení jasné a nevyvolávající obavy nebo strach!)
- Přirozené seznámení se s pacientem: jaké je jeho zaměstnání, koníčky, děti, co studoval, kdo za ním chodí atd. (otázky samozřejmě přizpůsobit stavu a situaci pacienta)
- Stručně vysvětlit náplň této hodiny
- Zeptat se na potřebné pomůcky: brýle, naslouchátko, také to, zda může psát
- Cvičení by měla být variabilní – možnost přizpůsobení různé úrovni kognitivních funkcí
- **Pacienta po celou dobu motivovat, podporovat a vést k lepším výkonům**
- Náповědu využívat jen pokud pacient dlouho neví a napovídat jasně (aby nedošlo k ještě většímu zmatení)
- Pacienta usměrňovat a citlivě vracet k tréninku (ale ne násilně, pokud si chce povídat, zapojte do povídání otázku, nad kterými bude muset uvažovat „a když jste pekla ten štrůdl, tak jak jste postupovala?“ nebo „a jak se jmenují všechna vaše vnoučata a kolik jim je let?“ a podobně)
- **Za všech okolností se k pacientovi chovat slušně, s respektem a lidsky**
- Využijte smysl pro humor ☺

Další tréninkové hodiny

- Snažte se cvičení přizpůsobovat úrovni pacienta – ať nejsou ani příliš těžká, ale ani lehká
- Využijte všechny jeho smysly – hmat, chuť, čich, zrak, sluch
- Pracujte i s aktuálními informacemi (články z novin, časopisů...)
- Využijte i tabletových aplikací (tablet je k dispozici na ústavu)
- Překvapte pacienta, vymyslete pro něj něco, co nezná
- Nebo naopak využijte jeho koníčků, rodné oblasti a připravte cvičení na toto téma
- Nenechte se odradit špatnou motivací, lítostivostí nebo zabíhavostí – záleží na vás, jak bude hodina pokračovat
- **Ideální průběh: 1. rozehrátí (např. jak probíhal minulý týden, kdo byl na návštěvě, jednoduché cvičení) – 2. náročnější úkoly vyžadující plné zapojení pacienta – 3. jednodušší úkoly umožňující dobrý pocit ze správné odpovědi nebo zážitek úspěchu –4. rekapitulace hodiny a domluva na příště**

Další doporučení

- Spolupracujte i mezi sebou – předávejte si zápisy z hodin a konzultujte spolu cvičení
- Dělejte si poznámky, a pokud je něco nejasného, zeptejte se na oddělení, nebo klinických psychologů – můžete se něco naučit

- Zjišťujte si informace o dg. pacienta, s nímž pracujete – ulehčí vám to práci a opět se něco naučíte
- Pokud máte s čímkoliv problém, promluvte o něm na supervizi
- Zápisy pište srozumitelně, budou sloužit i nemocnici!

Příklad zápisu z hodiny:

ZPRÁVA Z TRÉNINKU KOGNITIVNÍCH FUNKCÍ (FN Brno)	
Datum: 25.2.2014	Zápis, vedení: S.
Přítomní: paní K.	
Pacient (dg): organický psychosyndrom po CMP, kvadruplegik	

Program:	trénink verbální výbavnosti (jmenování co nejvíce zvířat, která začínají na písmeno P, L) trénink dlouhodobé paměti (co napsat na pohled, kam nalepit známku) rozpoznání čichových vjemů trénink exekutivních funkcí (popis pracovního postupu, jak si uvařit kávu)
Průběh:	pacientka před započítím tréninku spala u sebe na pokoji, byla tedy probuzena, ale byla schopna prakticky hned se do práce zapojit, celý trénink absolvovala vleže, spolupracovala při olfaktorickém cvičení měla velké potíže s detekcí jednotlivých vůní, vše potřebovala pojmenovat, následně si ale byla schopna asociovat, k čemu je daná položka využívána při výbavnosti záležitostí kolem Velikonoc si nemohla vybavit určitá slova sluchová paměť je dobrá, je schopná reprodukovat krátký příběh téměř identicky, sama přidává svoje zkušenosti
Doporučení cvičení na příště:	
Práce opět především s obrazovým a sluchovým materiálem. Zapojení zájmu o Slovácko, kroje a zvyky, to by mohlo podnítit klientku k vyprávění příběhu. Z minulého týdne zůstávají na programu cvičení zaměřená na pojmenování předmětů, distinkci stejného, odlišného sluchového materiálu. Oddálená sluchová paměť zajištěna reprodukcí krátkého příběhu hned na začátku tréninku a na jeho konci.	